

(א) שנת ק: וט"ז;
(ב) תוספתא דברכות
רפ"ה, א (לעיל ט"ז);
(ד) ע"ב, א

תורה אור השלם

1. והפולק שב מגנת
הביתן אל בית משתה
היון והמן נפל על המטה
אשר אסתר עליה ויאמר
הפולק והגם לכבוש את
המלכה עמי בבית הדבר
קצא מפי הפולק ופני והמן
הפה: אסתר ו ה

הגהות הב"ה

(א) רשב"ם ד"ה מפסיקין
וכי עד שמתקן ל"י יהודה
כ"ל וזכית אפילו נמתק:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה פבל. ודייק
מדאמרין אין מפסיקין
וכי דבע"ש שרי ר"י אפי'
להתחיל. קשה לי הא
ר"י אמר דאין מפסיקין
אפי' אחר שמתקן להחמיל
אמר קודם קידוש דמ"מ
אין מפסיקין ו"ע:

מוסף תוספות

א. אפי' כר' יהודה. מוס'
שאלן. ב. כל שכן דאין
מפסיקין. מוס' ר"פ.
ג. גבי אין הלכה לא כר'
יהודה ולא כר' יוסי. מוס'
שאלן. ד. אחרת. שם.
ה. ולשם פסח. שם.
ו. וקשה דלכאורה משמע
בשמעתין דשני מחלוקות
הם, דפליגי בהתחלה
ופליגי בהפסקה. מוס'
ר"פ. ז. כרבוי רבינו
יחיאל. שם. ח. כ"א.
כלומר כיון שאהא כרוב.
שם.

ערבי פסחים פרק עשירי פסחים

ק.

עין משפט
נר מצוה

א ו מ"י פכ"ע ומלכות
שנת הלכה יב סגנו
עשין כט טו"ש"ע א"ח
סמן רעא סוף ד:

רבינו חננאל

ושקלין וטריין ואוקמה
רב הונא למתני כרבי יוסי,
ובערב הפסח משום חיובא
דמצא אסיר למיכל מן
המנחה ולמעלה, ומודה
ליה לרבי יהודה בערב
הפסח. והא דאמר ר'
יהונן הלכה כרבי יהודה
בערב הפסח והלכה כרבי
יוסי בערבי שבתות ובערבי
ימים טובים. אוקימנה
להפסקה, דהניא מפסיקין
לשבת, ועוקרין את השלחן
ומקדישן ומברכין ברכת
המוזן. דברי רבי יהודה.
רבי יוסי אומר אין
מפסיקין, אלא גומרין
סעודתן ומברכין ברכת
המוזן ואחר כך מקדישין.
ומעשה ברבן גמליאל ור'
יוסי ור' יהודה שהיו
מסובין בעכו וכו' עד לא
זזו משם עד שקבעו הלכה
כרבי יוסי. אמר רב יהודה
אמר שמואל אין הלכה לא
כרבי יהודה ולא כרבי יוסי
אלא פורס מפה ומקדש.

משבשתא היא. והכי איבעי ליה למיתני מט' שעות ומחלה ואילן: **וקא הנה קמיה.** להך מתניתא הכי מט' שעות ולמעלה אלמא מתרבתא היא: **אלא מהורסתא כרז הונא.** ומן המנחה דקתני מתניתא קמיימא סמוך למנחה קאמר: **הלכה מכלל דפליגי להפסקה.** הא דא"ר ירמיה הלכ' כר' יהודה בערב הפסח דמשמע

דפליגי נמי רבי יוסי בערב הפסח להפסקה הוא דפליגי דאם התחיל לאכול אף בערב הפסח אינו מפסיק אבל להתחיל מודה ר' יוסי דאסור ומתניתין בהתחלה לרבי יוסי אינטרין דקמשמע לן דמודה רבי יוסי בערב הפסח דאין מתחילין: **דפניא.** דהפסקה נמי פליגי: **אין הלכה כרבי יהודה.** דלאמר מפסיקין דמשמע עקירת שולחן: **ולא כרבי יוסי.** דלאמר אין מפסיקין כלל: **אלא פורס מפה.** על השולחן ומקדש היום וחזור ואוכל:

רשב"ם

דילמא משבשתא היא. דה"ל למיתני מט' שעות ומחלה ולמעלה א"ג מן המנחה ולמעלה כדתיבא דהיא קמיימא: **אמר מרימר.** לאו משבשתא היא: **אלא קשיא.** הך ברייתא כתיבתא דקתני מט' ולמעלה אלמא סמוך למנחה נמי קאמר רבי יהודה בערבי שבתות ויו"ט וליכא לאוקומי השתא מתניתין כרבי יהודה דמאי שגא ערבי פסחים דנקט כהו סמוך למנחה ערבי משבתות ויו"ט: **אלא מהורסתא כרז הונא.** דלרבי יוסי אינטרין ומן המנחה דקתני הך ברייתא סמוך למנחה קאמר: **מכלל דפליגי רבי יוסי בפרווייהו.** אפי' בערב הפסח והכי מוקי למתני כר' יוסי: **מכלל דפליגי להפסקה.** הא דא"ר

ירמיה הלכה כרבי יהודה בערב הפסח דמשמע דפליגי נמי רבי יוסי בע"פ להפסקה הוא דפליגי דאי התחיל לאכול אף בע"פ אינו מפסיק אבל להתחיל מודה ר' יוסי דאסור ומתני' בהתחלה ולר' יוסי אינטרין דקמ"ל דמודה ר' יוסי בערב הפסח דאין מתחילין: **דפניא.** דהפסקה נמי פליגי: **מפסיקין לשבתות.** אם התחיל סעודה בהיתר קודם המנחה והיה אוכל והולך עד שמתקן (א) אפי' לר' יהודה מפסיק סעודתו מיד כשישך ומקדש היום: **וקדש עליהו.** שהשך: ה"ג בתוספתא דברכות **אמר לו רבן גמליאל לר' יוסי בר' רואך שנספיק וניחוש לדברי יהודה חזינו אמר לו כלל יום אהא מהכח דבריי לפני יהודה ועכשיו אהא מהכח דברי יהודה בני הגם לכבוש את המלכה עמי בכרזי יוסי בר הלפתא כלומר גדול הדור: **הגם לכבוש.** כלומ' בפני אהא מביישני: **אמר לו רשב"ג א"כ לא נפסיק בו.** שמעינן מהכא דבערבי פסחים אסור לאכול מסוף ט' שעות ולמעלה כסתם מתני' אבל בערבי שבתות ויו"ט מותר לאכול מן המנחה ולמעלה דהא סתם לן תנא דמתני' כרבי יוסי מדנקט ערבי פסחים מכלל דבשאר י"ט שרי וק"ל נמי (עירובין ד' מו:) הלכה כר' יוסי מחזירו דר' יוסי אפי' להתחיל ולאכול אחר ט' שרי בהדיא לקמן [ע"ז] בשמעתין דלאמר אלמא הא דתיבא ושוין שמתחילין אימת אי בע"ש הא פליגי ר' יהודה ומיהו לענין הפסקה אין הלכה כר' יוסי בערבי פסחים אלמא כר' יהודה שאם התחיל לאכול קודם ט' ונמשך אכילתו עד ששייכה לרין לעקור את השולחן מיד כשישך ולהחזירו לשם פסח ושבתות וכו' לא יפסיק אלמא פורס מפה ומקדש ואח"כ גומר סעודתו: **לא כר' יהודה.** דלאמר מפסיקין דמשמע עקירת שולחן: **ולא כר' יוסי.** דלאמר א"כ להפסיק כלל אלמא יגמור סעודתו אפי' מששייכה ויזכרו בהמ"ז ואח"כ מביא לו כוס שני לקידוש היום כדתיבא לקמן בשמעתין אלמא פורס מפה על המאכל כדון כל שבתות השנה שהביאו להם על השולחן קודם קידוש כדתיבא לקמן (א) אינמסוס סילוק פתורא ואח"כ אומר קידוש היום על הכוס וחזור ואוכל וגומר סעודתו. ונראה דבעיני דס"ל לשמואל דהלכה כרבי יוסי כדקתני בצרייתא שקבעו הלכה כמותו אלמא שגא להחמיר על עצמו קצת שלא יגמור סעודתו ויקדש אח"כ אלמא יקדש מחלה ואח"כ יגמור סעודתו דאלת"ה שמואל דאמ' כמאן דהא בריית' דקתני פורס מפה ומקדש לא קאי להפסקת אכיל' כלל אלמא צדא לקדש עתה ולאכול שבת כדתיבא מיידי:**

דילמא משבשתא היא. וברייתא קמיימא דקתני מן המנחה ולמעלה היא עיקר משום דלדידיה איתא מתני' ככולי עלמא א: **ה"ג והאמר ר' ירמיה א"ר יוחנן ואיתימא רבי אבהו א"ר יוסי בר ר' חנינא.** ולא גרס רבי יוחנן א"ר אבהו דרבי אבהו תלמידיה דר' יוחנן הוא: **מכלל דפליגי בהפסקה כדתיבא.** לא גרס דתיבא דהא

צרייתא לא פליגי בהפסקה דפסח אלמא כדתיבא גרס ומייתי כי הכי דפליגי בהפסקה דשבת הכי קיס ליה דפליגי נמי בהפסקה דפסח ומורי רבינו יחיאל אמר דגרס דתיבא ודייק מדקאמר ר' יוסי אין מפסיקין והיינו אפילו בערב הפסח דאין מתחילין דבע"ש שרי רבינו יוסי אפי' להתחיל (ב) עוד נראה דלאמר לקמן (ד' קג.) בני חזרה שהיו מסובין וקדש כו' וקתני פלוגתא דר' יהודה ורבי יוסי והתם סתמא

קמי וקדש צין שנת צין פסח: **מפסיקין לשבתות.** פי' בעקירת שולחן כדמוכח בסמוך והיינו שמצדן צרכת המזון כדתיבא לקמן (ס:) ראשון אומר עליו צרכת המזון והיו רגילין לסלק השולחן לפני צרכת המזון כדאמר צפרק [כ"ז מצרכין] (ברכות דף מג.) סילק אסור מלאכול ולכן קאמר בסמוך (ד' דבעי לר' יהודה עקירת שולחן ולספריס דגרסי לקמן ראשון אומר עליו קידוש היום ושני צרכת המזון היו עוקרין את השולחן לפני קידוש כדי להפסיק אלמא שהקידוש עושה קודם לפי שאסור לשמות כוס של צרכת המזון צלא קידוש דע"כ עקירת שולחן אינו צין קידוש לצרכת המזון מדקאמר פורס מפה ומקדש ופריסת המפה היא

צמקוס עקירת שולחן לרבי יהודה: **ר"ב יוסי אומר אין מפסיקין.** וגומר כל הסעודה ומצדן צרכת המזון ואח"כ מקדש כדמוכח בצרייתא דלקמן (דף קג.) משמע דאין לרין לעשות סעודה (א) לשם שבת (ב) דאי לרין מה לו להמתין יפסיק מיד וא"ת ואין יעשו קידוש צלא סעודה הלא אין קידוש אלמא צמקוס סעודה ו"ל דחשיב קידוש צמקוס סעודה כיון שמיד אחר הסעודה עושה קידוש ואותה סעודה עולה לו לסעודת שבת כדמוכח בתוספתא דקתני במילתיה דרבי יוסי ומזכיר של שבת בצרכת המזון ומיהו קשה לר' יוסי איך יעשו ד' כוסות כיון שלא יקדשו אלמא אחר צרכת המזון ולא יעשו סעודה אחרת ו"ל דיעשו ד' כוסות של קידוש וירקות ואחריו כוס שלישי למה נשתנה ואחריו מרור ועל כוס רביעי הלל: **אין מפסיקין.** בהתחילו בהיתר איירי דהתחילו צאסור מודה ר' יוסי דמפסיקין ולרבי יהודה נמי דמפסיקין היינו כשכבר קידש היום כדמוכח בעובדא דמייתי דקתני וקדש עליה היום אבל הגיע שעת מנחה אין מפסיקין והלכה כרבי יוסי ובערבי שבתות ויו"ט אפי' להתחיל שרי כר' יוסי דרבי יהודה ור' יוסי הלכה כר' יוסי כדמוכח בעירובין (דף מו:) ובערבי פסחים אסור להתחיל ואם התחיל אפי' בהיתר מפסיקין בצרכת המזון דבהא פסקין כר' יהודה ומורי רבינו יחיאל אומר מדפסיק כר' יוסי בהפסקה צההוא עובדא מכלל דלכתחלה לא קי"ל כוותיה ועוד כתב צה"ג דבע"ש אין להתחיל לאכול מן המנחה ולמעלה דאפי' ר' יוסי לא קאמר אלמא דלא יפסיק אבל לאתחילי לא 'וע"כ ה"פ דלא קי"ל כרבי יוסי אלמא להפסקה אבל לא להתחיל: **ש"ה"ן** מסובין והתחילו בהיתר שהרי רבי יהודה היה שם. ה"ג בתוספתא אמר לו א"כ לא נפסיק וה"פ א"כ כיון שמחית (א) לא נפסיק שמה יראו התלמידים: **א"ר פורים מפה ומקדש.** פי' רש"ז"ס דאית ליה לשמואל דהלכה כר' יוסי אלמא שגא להחמיר על דברי שלא לגמור סעודה קודם קידוש דאי לא תימא הכי שמואל דלאמר כמאן דצרייתא דקתני פורס מפה ומקדש לא מייירי בהפסקת אכילה אלמא צדא להתחיל לאכול וצנחם דחק דשמואל סבר כחכמים דהכי איתא צירושלמי רב יהודה בשם שמואל זו דברי ר' יהודה ור' יוסי אבל חכמים אומרים פורס מפה ומקדש ורין לדקדק כמאן הלכה דאע"ג דלאמר ר' יוחנן לעיל הלכה כר' יוסי וצמי שהוציאוהו (סג ד' מו:) משמע דהלכה כר' יוחנן לגבי שמואל איכא חד לישנא דלא א"ר יוחנן ורב נמי סבר לקמן (ד' קה.) כשמואל וקאמר שבת קבעה נפשה ואע"ג דבשל סופרים הך אחר המיקל היינו דוקא בשוין כדאמר צפ"ק דמסכת ע"ג (ד' א.)